

Pirkanmaan käräjäoikeuden lautamiesten valitseminen

Kunnanhallitus 19.05.2025 § 171
466/00.00.01/2025

Valmistelija vs. hallintopäällikkö Riku Hevonkorpi

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (2016/675) 4 §:n mukaan valtuusto valitsee lautamiehet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Nykyisten lautamiesten toimikausi päättyy, kun kunnanvaltuustot ovat valinneet uudet lautamiehet ja valinnat ovat tulleet lainvoimaisiksi. Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakautumaa.

Perustuslakivaliokunta toteaa 5.6.1996 antamassaan mietinnössä (PeVM 3/96), että "lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää. Lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton. Valtuustoryhmillä on tämän suhteen erityinen vastuu. Sama koskee sitä, että lautamieheksi valittavat ovat valmiita toimimaan tehtävässään koko kauden. Ottaen huomioon lautamiehen tehtävän ja aseman tuomioistuimen jäsenenä puolueiden ei pidä vaatia lautamieheksi valittavilta sitoumuksia ns. puolueveron maksamisesta istuntopalkkiostaan."

Laissa käräjäoikeuden lautamiehistä (765/2016) 2 §:ssä säädetään lautamiesten kelpoisuusvaatimuksista ja valintaperusteista

- Lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.
- Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.
- Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjää, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Lautamiehen on ennen tehtävään ryhtymistä sekä tehtävän kestäessä annettava käräjäoikeudelle tuomioistuinlain (673/2016) 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu sidonnaisuusilmoitus.

Kunnan valitsemiin valtion luottamushenkilöihin sovelletaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain määräyksiä.

Pirkanmaan käräjäoikeuden lautamiehet

Lautamiesten lukumäärä vahvistetaan ja lautamiehet valitaan tehtävänsä mahdollisimman pian joka neljäs vuosi järjestettävien kuntavaalien jälkeen. Tuomioistuinvirasto vahvistaa lautamiesten lukumäärät erillisellä päätöksellä.

Kunnahallituksen 19.5.2025 kokouksen esityslistan julkaisuvaiheessa edellä mainittua päätöstä lautamiesten lukumäärästä ei ole tehty ja toimitettu kunnalle. Keväällä 2025 Pirkanmaan käräjäoikeuden kunnille lähettämässä lausuntopyynnössä käräjäoikeus totesi, että se tulee esittämään tuomioistuinvirastolle lautamiesten kokonaismäärän säilyttämistä nykyisellään. Lautamiesten lukumäärä kunnittain kuluvalle kaudella 2021-2025 on ollut Lempäälän kunnan osalta kaksi (2).

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 383 9076.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se valitsee toimikaudekseen kaksi (2) käräjäoikeuden lautamiestä.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Otteet	valitut, Pirkanmaan käräjäoikeus
Tiedoksi	tiedonhallintasihteeri Sari Vaihtamo, hallintopalvelut